

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalovanému: **Krajský soud v Ostravě**, se sídlem Havlíčkovo nábřeží 1835/34, Ostrava, v řízení o žalobě ze dne 4. 9. 2014, o návrhu Krajského soudu v Ostravě na postup podle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, ve věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 A 7/2015,

t a k t o :

Věc vedená u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 22 A 7/2015 **se p ř i k a z u j e** Krajskému soudu v Brně.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou ze dne 4. 9. 2014 se žalobce domáhá toho, aby Krajskému soudu v Ostravě bylo přikázáno poskytnout informace pod body 2, 5, a 7 až 9 jeho žádosti ze dne 12. 3. 2014. Žalobce uvedl, že v březnu 2014 požádal e-mailem Krajský soud v Ostravě o poskytnutí mj. těchto informací: „*vzor zelené obálky s dodejkou pro doručování soudních písemností neurčených do vlastních rukou*“ (bod 2.), „*počet obálek se zeleným pruhem a pokynem poště – ,výhradně jen adresátu‘ – v loňském roce a nyní na skladě soudů*“ (bod 5.), „*počet civilních i správních senátů ustanovených rozvrhem práce (samostatně)*“ (bod 7.), „*počet všech předsedů oněch senátů u adresovaného soudu v současné době*“ (bod 8.), „*rovněž počet samosoudců působících u adresovaného tribunálu*“ (bod 9.).

[2] Žalobce adresoval svou žalobu Městskému soudu v Praze, který usnesením ze dne 27. 11. 2014, č. j. 6 A 182/2014 - 15, věc postoupil Krajskému soudu v Ostravě.

[3] Krajský soud v Ostravě následně podal Nejvyššímu správnímu soudu návrh na přikázání věci jinému než místně příslušnému soudu dle § 9 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Svůj návrh odůvodnil tak, že žaloba směřuje proti samotnému Krajskému soudu v Ostravě a je v ní tvrzeno nezákonné neposkytnutí požadovaných informací žalobci. Skutečnost, že by soudci Krajského soudu v Ostravě měli posuzovat činnost pracovníků a funkcionářů tohoto soudu, kteří vůči nim mohou v zákonem stanovených případech vykonávat úkoly justiční správy, je důvodem vyloučení těchto soudců z projednání a rozhodnutí věci. Krajský soud v Ostravě v dané souvislosti odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70, a na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2014, č. j. Nad 339/2014 - 38).

[4] Žalobce se k návrhu na delegaci nutnou nevyjádřil, ačkoli byl o jeho podání ze strany Krajského soudu v Ostravě zpraven.

[5] Ustanovení § 9 odst. 1 s. ř. s. upravuje možnost Nejvyššího správního soudu přikázat věc jinému než místně příslušnému krajskému soudu, jestliže pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nelze sestavit senát. Podle § 9 odst. 3 s. ř. s. mají účastníci právo se vyjádřit k tomu, kterému soudu má být věc přikázána. V citovaném ustanovení je upraven případ tzv. delegace nutné, která je podmíněna vyloučením všech soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu, který má věc jako soud věcně a místně příslušný projednat a rozhodnout.

[6] Nejvyšší správní soud dospěl v nynější věci k závěru, že jsou podmínky pro přikázání věci dle § 9 odst. 1 s. ř. s., neboť pro vyloučení soudců místně příslušného soudu nelze sestavit senát.

[7] V žalobě se žalobce domáhá toho, aby Krajskému soudu v Ostravě bylo přikázáno poskytnout informace, které požadoval pod body 2, 5, a 7 až 9 jeho žádosti ze dne 12. 3. 2014. Danou věc by tak rozhodovali soudci působící u Krajského soudu v Ostravě, jehož se spor týká. Jde tak o případ posouzení nestrannosti soudců, kteří by měli ve vztahu k poskytnutí informací posuzovat postup předsedy jejich soudu a samotného soudu, u kterého působí.

[8] Nejvyšší správní soud v této souvislosti připomíná, že součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky).

[9] Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, vyjadřující vnitřní psychický stav soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům atd.), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojiřmaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi nalezla stěží uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širěji, také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšimu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, jestli reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem odůvodňujícím závěr, že soudce určitým, nikoliv nezaujatým vztahem k věci disponuje. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv pouze na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti (viz náleží Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, publikovaný jako N 127/6 SbNU 429, dostupný z <http://nalus.usoud.cz>).

[10] Jak již zdejší soud konstatoval ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70, dostupném z www.nssoud.cz: „*vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale je dáno již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti*“.

[11] Ve shodě s usnesením zdejšího soudu ze dne 12. 12. 2012, č. j. Nad 101/2012 - 18 (dostupným z www.nssoud.cz), které řešilo obdobnou právní otázku, je nutno zmínit, že důvodné pochybnosti o nepodjatosti soudců příslušného soudu lze mít nejen z toho důvodu, že žalovaným je soud, jemuž byla žaloba postoupena, ale zejména z toho důvodu, že se přezkum týká postupu čelného funkcionáře Krajského soudu v Ostravě, který vykonává úkoly státní správy na úseku soudnictví (k tomu dále srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2008, č. j. Nad 4/2008 - 47, ze dne 30. 9. 2003, č. j. Nao 31/2003 - 16, či výše zmíněný rozsudek totožného soudu ze dne 30. 9. 2005, č. j. 4 As 14/2004 - 70). Tato skutečnost tak zavdává

pokračování

objektivní pochybnosti o nepodjatosti všech soudců specializovaných senátů správního soudnictví příslušného krajského soudu.

[12] V tomto ohledu je vhodné poukázat i na obecnou právní zásadu „*nemo iudex in causa sua*“, podle které nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci, a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato obecná pravidla jsou obecně uznávána jako zásady spravedlnosti, a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu.

[13] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro delegaci nutnou a věc přikázal Krajskému soudu v Brně. O přikázání tomuto soudu rozhodl z důvodu, že obvod tohoto krajského soudu sousedí s obvodem Krajského soudu v Ostravě.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. února 2015

JUDr. Radan Malík
předseda senátu